

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště

Adresa: Školní 606, 687 62 Dolní Němčí

Identifikátor školy: 600 123 995

Termín konání inspekce: 26. – 29. leden 2004

Čj.:	o2-1019/04-05150
Signatura:	ko3zx122

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce, matematice a estetickovýchovných předmětech na prvním a druhém stupni základní školy, v dějepise, zeměpise na druhém stupni základní školy, v součásti základní umělecká škola ve výuce všech předmětů v hudebním, výtvarném a tanečním oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném období školního roku 2003/2004,
- materiálně technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce, matematice a estetickovýchovných předmětech na prvním a druhém stupni základní školy, v dějepise a zeměpise na druhém stupni základní školy a v součásti Základní umělecká škola v předmětech hra na hudební nástroj, pěvecká hlasová výchova, komorní hra, souborová hra, komorní zpěv, sborový zpěv, přípravné studium, hudební nauka hudebního oboru, přípravné studium, plošná tvorba, prostorová tvorba, objektivní a akční tvorba výtvarného oboru, přípravná taneční výchova, taneční průprava, základy tanečních technik (současný tanec, lidový tanec, klasická taneční technika) tanečního oboru, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve sledovaném období školního roku 2003/2004,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice a estetickovýchovných předmětech na prvním a druhém stupni základní školy, v dějepise a zeměpise na druhém stupni základní školy a v součásti základní umělecká škola ve vyučovaných předmětech hra na hudební nástroj, pěvecká hlasová výchova, komorní hra, souborová hra, komorní zpěv, sborový zpěv, přípravné studium a hudební nauka hudebního oboru a plošná tvorba výtvarného oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve sledovaném období školního roku 2003/2004.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště je úplnou základní školou s 20 třídami (dále jen základní škola). V tomto školním roce k datu konání inspekce je zde vzděláváno 420 žáků. V základní škole je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2. Součástí školy je základní umělecká škola (dále jen ZUŠ), školní družina, školní klub a školní jídelna. Součástí školní družina a školní klub nebyly předmětem kontrolní a hospitační činnosti.

V rozhodnutí o zařazení základní školy do sítě škol nejsou specifikovány obory, které mohou být vyučovány v základní umělecké škole. Přesto ZUŠ organizuje výuku v souladu s vyhláškou o základních uměleckých školách, a to v oborech hudebním (dále jen HO), výtvarném (dále jen VO), tanečním (dále jen TO) a literárně-dramatickém (dále jen LDO). ZUŠ zabezpečuje vzdělávání žáků v přípravném a základním studiu I. stupně. II. stupeň navštěvuje pouze jeden žák čtvrtého ročníku hudebního oboru.

Dle předloženého výkazu o základní umělecké škole, který byl zpracován k 15. 10. 2003, navštěvují ZUŠ celkem 183 žáci. V rozporu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol ZUŠ realizuje v tomto školním roce výuku v obcích Vlčnov a Šumice.

Zařízení hospodaří jako samostatný právní subjekt od roku 1992. Rada školy není zřízena.

V dalším textu v kapitolách hodnotících personální a materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům je hodnocena zvlášť základní škola a zvlášť součást základní umělecká škola.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola

Český jazyk a matematiku ve třídách I. A, IV. B, V. A a V. B vyučují učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti k výuce těchto předmětů na prvním stupni. V ostatních třídách prvního stupně jsou tyto předměty vyučovány plně kvalifikovanými učitelkami. Přidělení předmětů není optimální v jedné třídě pátého ročníku, kde vyučují český jazyk dvě učitelky (jedna mluvnici a jedna slohový výcvik a literární výchovu). Takovéto oddělení jednotlivých složek předmětu není z pedagogického hlediska i vzhledem k požadavkům osnov a pojetí zvoleného vzdělávacího programu vhodné. Hudební a výtvarnou výchovu na prvním stupni vyučují převážně jednotlivé třídní učitelky.

Na druhém stupni vyučují český jazyk tři učitelky. Dvě mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na tomto stupni školy, jedna má vzdělání pro vyšší stupeň školy. Dějepis vyučují také tři pedagogové, všichni mají pedagogické vzdělání pro výuku na druhém stupni základní školy, jeden je odborně vzdělán pro jiné předměty. Matematiku vyučují tři učitelky s odborným vysokoškolským vzděláním. Jedna z nich nemá pedagogickou způsobilost pro výuku na druhém stupni základní školy. Zeměpis vyučují dva učitelé se vzděláním pro výuku na druhém stupni základní školy, avšak bez příslušné aprobace. Výtvarnou výchovu učí jediná učitelka bez pedagogické způsobilosti pro tuto výuku, hudební výchovu pak začínající učitelka s požadovanou aprobací.

Skladba přidělených úvazků odpovídá možnostem daným odbornou a pedagogickou způsobilostí členů pedagogického sboru s výše uvedenou výhradou k organizaci výuky v jedné páté třídě.

Organizace činnosti školy je dána souborem dokumentů s názvem Organizace školy. Jedná se o materiál obsahující všechny potřebné vnitřní předpisy, které upravují povinnosti a odpovědnost jednotlivých pracovníků. Součástí je také Plán práce stanovující hlavní úkoly v jednotlivých oblastech výchovně vzdělávací práce s důrazem na rozvoj komunikativních dovedností a klimatu školy. Obsahuje také Řád školy a řády odborných učeben, tělocvičny a bazénu. V dokumentu jsou vymezeny i další vnitřní předpisy k organizaci zabezpečení objektu školy, opatření k zajištění bezpečnosti i u školních akcí, pravidla přiznávání nadtarifních složek platu, popisy práce jednotlivých řídicích pracovníků, výchovné poradkyně a třídních učitelů a také plán kontrolní a hospitační činnosti vedení školy. Tento rozsáhlý, propracovaný dokument mají k dispozici všichni pracovníci školy. Informační systém školy je dostatečně funkční, probíhá zejména formou pravidelných porad. Podpořen je informačními nástěnkami.

Ve škole pracuje metodické sdružení prvního stupně. Vyučující se scházejí pravidelně na základě plánu práce a průběžně řeší problematiku vzdělávání a výchovy na prvním stupni, navrhuje úpravu tematických plánů v jednotlivých předmětech a předkládají vedení školy návrhy na zlepšení stávajících materiálních podmínek výuky. Jednu začínající učitelku pomáhá zejména metodicky vést zkušená kvalifikovaná kolegyně. Jejich spolupráce však není systematická, dosud ani nebyly realizovány např. vzájemné náslechy ve vyučovacích hodinách a kontrolní činnost vedení školy se v tomto případě zatím omezila na jednu hospitaci.

Předmětové komise českého jazyka i dějepisu ustavené na druhém stupni základní školy se zabývají nejen běžnými organizačními problémy spojenými s výukou těchto předmětů, ale zamýšlejí se i nad plánováním učiva a kontrolou plnění osnov, jednají o pomůckách a učebnicích. Je zde i prostor věnovaný práci s integrovanými žáky. Plnění dohodnutých úkolů je vždy adresné, termínované. Jedná i o tematických plánech rozpracovávajících osnovy do

ročníků i časových období jednotlivých školních roků. Učitelé jsou schopni se v rámci těchto metodických orgánů domluvit na jednotné profilaci výuky těchto předmětů ve škole. Pro předmětovou komisi matematiky je zpracován plán činnosti na školní rok 2003/2004. K hlavním úkolům patří zabezpečení výuky platnými učebnicemi, účast na soutěžích a na vzdělávacích akcích, spolupráce mezi učiteli při přípravě kontrolních písemných prací v souběžných ročnících. Malá pozornost je věnována přípravě využívání didaktické techniky a výukových programů na PC v hodinách. Zeměpis patří do kompetence předmětové komise přírodních věd společně s chemií a přírodopisem. Jeho výuku a všechny další s tím související aktivity školy garantuje učitelka zeměpisu. Předmětové komise estetickovýchovných předmětů nejsou zřízeny (každý je vyučován jednou učitelkou). Předmětové komise dějepisu, matematiky a přírodních věd v oblasti zeměpisu nedokázaly důsledným srovnáním tematických plánů s dikcí učebních osnov garantovat plnění osnov zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrolní činnost provádí ředitel školy se svou zástupkyní. Počet hospitací je nižší, práce všech učitelů jazyka českého a dějepisu není vedením školy při hospitacích systematicky kontrolována. Ve výchovných předmětech neproběhla ve školním roce 2003/2004 žádná hospitace. V jazyce českém byly v loňském školním roce provedeny zástupkyní pouze dvě hospitace. Výuku dějepisu nekontroloval nikdo z vedení školy. Kontrolní činnost vedení školy v matematice a v zeměpise byla dle kontroly v třídních knihách v loňském i v letošním školním roce minimální.

Závěry kontrolní a hospitační činnosti prováděné na základní škole jsou zobecňovány a projednávány v pedagogických radách. Nejsou však opřeny o dostatečnou četnost prováděných kontrol a hospitací. Takováto kontrola je neúčinná a nemá výrazný podíl na zlepšování kvality výchovně vzdělávací práce školy.

Základní umělecká škola

Výuku všech povinných předmětů realizovaných oborů v ZUŠ zabezpečuje spolu se zástupcem ředitele pro tuto součást celkem deset interních učitelů uvedených ve výkazu o ZUŠ 24-01 k 15. 10. 2003. V hudebním oboru vyučuje celkem osm pedagogů, z nichž tři nespĺňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučující výtvarného a literárně-dramatického oboru splňují kvalifikační předpoklady pro práci v ZUŠ. Taneční obor je vyučován v plném rozsahu nekvalifikovaně.

Organizace činnosti a provozu ZUŠ v obecné rovině odpovídá požadavkům vyhlášky o základních uměleckých školách. Stejně jako v případě základní školy vychází z dokumentu Organizace školy. Zajištěním vzdělávacího procesu v součásti základní školy je pověřen zástupce ředitele základní školy pro ZUŠ. V jeho pracovní smlouvě je vymezeno pouze pracovní zařazení. V dokumentu však není konkretizován rozsah jeho pravomocí.

Poradní orgány v součásti ZUŠ nejsou institucionálně jmenovány. Jediným poradním orgánem je pedagogická rada základní školy, jejichž jednání se účastní i učitelé vyučující v ZUŠ. Specifické problémy, vztahující se k organizaci chodu této součásti, jsou projednávány v tzv. sdružené předmětové komisi s uměleckým zaměřením.

Hospitační činností práce pedagogů ZUŠ není nikdo pověřen. Přesto jsou kmenové výkazy opatřeny podpisem zástupce pro ZUŠ. Parafovaný záznam o kontrole je uveden na zadní straně kmenových výkazů. Nesystémovost práce v oblasti kontroly potvrzuje inspekční zjištění, že kontrola vedené dokumentace za školní rok 2003/2004 byla v jednom případě provedena již 17. 3. 2003. Dále bylo kontrolou zjištěno, že např. jedna žákyně, nebyla v září 2004 vyučována, přesto její výuka byla vykázána ve výkazu žáků a vyučovacích hodin. Kontrola průběhu vyučovacího procesu nebyla prokazatelně zjištěna. Kontrolní systém vzhledem k této součásti zcela selhal.

Hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců jako součást vedení a motivování pracovníků, je prováděno v souladu se stanovenými kritérii pro přidělování nenárokových složek platu a dále při pohovorech s jednotlivými vyučujícími. Další vzdělávání začínajících pedagogických pracovníků je vedením školy systematicky orientováno na problematiku prvního stupně a zvyšování kvalifikace neaprobovaných vyučujících obou sledovaných součástí.

Personální podmínky výuky sledovaných předmětů v základní škole umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu, jsou hodnoceny jako dobré. Personální podmínky vzdělávání a výchovy v součásti ZUŠ jsou vzhledem k převažujícímu počtu nekvalifikovaných pedagogů a chybějícímu systému kontrolní a hospitační činnosti, který má negativní vliv na efektivitu realizace výuky vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, hodnoceny jako vyhovující. Celkově je oblast personálních podmínek hodnocena jako dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola

Vnitřní prostory základní školy jsou vkusně výtvarně vyzdobeny výsledky žákovských prací. Mnohé z nich se tematicky vztahují k učivu dějepisu a literární složky českého jazyka (inspirace starými řeckými bájemi a pověstmi). Prostorné, světlé třídy prvního stupně jsou vybaveny funkčním žákovským nábytkem, relaxačními koberci. Vnitřní prostředí kmenových tříd druhého stupně je vybaveno starším a dosluhujícím nábytkem, výtvarná výzdoba na druhém stupni zcela chybí.

Výuka českého jazyka, matematiky i estetickovýchovných předmětů probíhá na prvním stupni v „kmenových“ učebnách, v pátém ročníku je využívána i specializovaná učebna literární výchovy. Ve většině tříd jsou k dispozici i televizory, magnetofony a další audiopomůcky. Ve specializované učebně mohou žáci využívat knihy z žákovské knihovny a video.

V kmenových třídách je realizována většina hodin českého jazyka a matematiky na druhém stupni základní školy. Literární složku jazyka českého lze vyučovat ve specializované učebně s řadou odborné literatury i beletrie. Častějšímu využití brání stavebními úpravami omezené dostačující denní osvětlení. Výuce slouží i žákovská knihovna, dobře vybavená i aktuálními tituly dětské četby, poskytující výpůjční služby. Počítačové programy byly v době kontroly k dispozici pouze pro výuku a procvičení učiva z českého jazyka. Pro výuku dějepisu je zřízena odborná pracovna, jejíž výzdoba není odborně aktualizována. Podnětnost tříd z hlediska potřeb výuky matematiky není dostačující. Pomůcky jsou částečně umístěny v kabinetu matematiky, ale zejména v kabinetu fyziky. Pro výuku zeměpisu je zřízena zeměpisná pracovna s funkční didaktickou technikou a souborem map. K dispozici jsou obvyklé učební pomůcky. Kabinet zeměpisu je dostatečně vybaven mapami, demonstračními i žákovskými glóby, encyklopediemi, zeměpisnou literaturou a postupně je doplňován i videokazetami. Výuce výtvarné výchovy je určena pracovna vybavená vhodným nábytkem, regály pro uložení výtvarných materiálů a potřeb, k dispozici je hrnčířský kruh i keramická pec. Hudební výchova je vyučována v odborné učebně s výzdobou odpovídající obsahu učiva tohoto předmětu v naukové a hudebně historické části včetně dostupného nástrojového vybavení a audio techniky.

Učitelky i žáci na prvním stupni používají schválené, v jednotlivých ročnících na sebe navazující učebnice a pracovní sešity.

V gramatické složce českého jazyka pracovali žáci s ucelenými řadami učebnic. Čítanky a učebnice dějepisu jsou vybírány po konzultacích v metodických orgánech školy. Pro výuku českého jazyka má škola potřebné soubory Pravidel, chybí jí však soubor Slovníků spisovné češtiny vydaný po změně pravopisu v devadesátých letech minulého století potřebné pro plnění osnov v 6. ročníku, nová vydání mají k dispozici pouze vyučující. Učebnice dějepisu jsou doplněny dějepisnými atlasy. V matematice používají žáci ucelenou řadu nově zakoupených učebnic, doplněných i novými sbírkami úloh. Pro výuku zeměpisu mají žáci k dispozici starší platné učebnice, v 8. ročníku jsou vzděláváni ze starých, neaktualizovaných učebnic. Žákům jsou poskytovány zeměpisné atlasy. Při výuce hudební výchovy nepoužívali všichni žáci učebnice (jeden kus pro dva žáky), v některých ročnících je neměli vůbec. Pracovali s doplňkovými zpěvníky.

Vyučující mají pro výuku sledovaných předmětů k dispozici dostatek základních pomůcek. Není jich však využito k vytvoření motivujícího prostředí v kmenových třídách. Pozitivem bylo, že výuka sledovaných předmětů byla doplňována připravenými nakopírovanými texty pro netradiční probírání či opakování učiva, pro skupinovou i samostatnou práci, v hudební výchově notovými materiály.

Všem učitelům je k dispozici klasická didaktická technika.

Základní umělecká škola

Základní umělecká škola jako součást zařízení má pro svou práci přiděleny samostatné prostory v jeho rozsáhlém areálu. Využívá celkem pět učeben pro hudební a jednu pro obor taneční. Výtvarný obor je vyučován v odborné učebně, která slouží i pro výuku výtvarné výchovy v základní škole (viz výše). Učebny hudebního oboru jsou vybaveny nástroji s konstantním laděním. ZUŠ disponuje akustickými klávesovými nástroji (klavír, pianina) a čtyřmi elektronickými klávesovými nástroji (2x clavinova, 2x keyboard). Učebna hudební nauky je vybavena školními lavicemi, tabulí bez notové osnovy a keyboardem. Odborná učebna výtvarného oboru je dostatečně prostorná. Pracovní stoly a vybavení pro plošnou tvorbu umožňují realizovat vzdělávací proces v potřebném rozsahu. Vybavení tanečního sálu je odpovídající a splňuje požadavky, které jsou kladeny na výuku základů tanečních technik.

Materiální zabezpečení výuky v základní škole i součásti ZUŠ je jednou z priorit vedení školy. Nové vybavení je uvážlivě pořizováno po konzultaci s jednotlivými vyučujícími, metodickými orgány a podle finančních možností školy.

Materiálně-technické podmínky školy byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola ve školním roce 2003/2004 pracuje podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Integrovaní žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají vypracovány individuální vzdělávací plány. Některé bez funkčního obsahu pro výuku jednotlivých předmětů. Vzdělávací program je realizován v souladu se zařazením školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Kontrolou rozvrhu hodin bylo zjištěno, že dotace hodin sledovaných předmětů odpovídá realizovaným učebním plánům výše uvedeného vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace je vedena podle pokynů ředitele školy. Drobné formální nedostatky byly opraveny během inspekce. Někdy jsou do třídních knih zapisována pouze čísla stránek užívané učebnice nebo názvy článků v čítance. V těchto případech není plnění výukových cílů vycházejících z osnov daného vzdělávacího programu dostatečně průkazné.

Ředitelství školy důsledně nesrovnávalo obsah zápisů v povinné dokumentaci s požadavky osnov zvoleného vzdělávacího programu. Nedůsledné kontrole uniklo, že ve školním roce 2002/2003 nebyly plněny osnovy matematiky, dějepisu a zeměpisu. V 8. ročníku nebyl vyučován tematický celek Základy statistiky a v 9. ročníku nebyl vyučován tematický celek Základy finanční matematiky. Ve všech devátých ročnících nebyly probrány kapitoly shrnující dějepisné poznatky. V 9. ročníku byly v zeměpisu probrány tematické celky, které osnovy zvoleného vzdělávacího programu neuvádějí (např. Planeta Země, Sluneční soustava, Orientace na Zemi, Krajinné sféry, Litosféra, Atmosféra atd.) na úkor stanovených činností se statistickými materiály a podklady, s vybranými obrazovými a audiovizuálními pořady, pozorování vlivu hospodářských a společenských aktivit na místní region apod.

Plnění učebních osnov ve školním roce 2002/2003 bylo ponecháváno z velké části na odpovědnosti jednotlivých učitelů. Zjištěné nedostatky v plnění učebních osnov jsou důsledkem absentující kontrolní a hospitační činnosti vedení školy v uvedených předmětech a nedůsledné práce předmětových komisí. Kontrola plnění učebních osnov nebyla ze strany vedení školy účinná.

Rozvrh hodin splňuje požadavky na psychohygienu žáků. Řád školy obsahuje všechna ustanovení požadovaná příslušnou právní normou včetně základních ustanovení vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte. Informace o prospěchu a chování žáků jsou jejich zákonným zástupcům předávány prostřednictvím žákovských knížek, pravidelných schůzek a formou Dne otevřených dveří. Vzájemnou výměnu informací mezi školou a zákonnými zástupci zajišťuje také sdružení rodičů. Škola má zřízenou internetovou stránku, která podporuje pozitivně prezentaci školy na veřejnosti. Aktuální informace pro žáky i rodiče jsou umístovány na informační tabuli na chodbě školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu a způsob zajištění informovanosti zákonných zástupců o prospěchu a chování žáků (s výhradami k četnosti v některých předmětech, zejména výchovného charakteru) je funkční.

Oblast činnosti výchovného poradenství zajišťuje pedagožka, která ve škole učí na druhém stupni. Pro danou oblast je vzdělána ve specializačním studiu. Kromě funkce výchovné poradkyně ji vedení školy pověřilo i úkoly spojenými s prevencí sociálně patologických jevů. Při své činnosti vychází z vypracovaného organizačního řádu pro daný školní rok. Hlavními úkoly jsou především - poradenská činnost při volbě povolání pro žáky nejvyšších tříd, spolupráce se středními školami a pedagogicko-psychologickou poradnou, péče o žáky s výukovými a zdravotními potížemi, metodická a informační činnost vůči všem zúčastněným. Vede potřebnou dokumentaci, vypracovává plány vzdělávání pro integrované žáky. Úkoly výchovné poradkyně má rozpracovány v měsíčních úkolech celoročního plánu, který předkládá ke schválení řediteli školy. Na funkčnost a kvalitu výchovného poradenství má vliv i její konzultační činnost vůči žákům a rodičům ve stanovených hodinách. Pro řešení akutních a aktuálních žákovských problémů je výchovná poradkyně dostupná žákům a jejich zákonným zástupcům vždy. Vzhledem k výše popsaným skutečnostem je možno konstatovat, že výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na prvním stupni základní školy

V rámci komplexí inspekce bylo hospitováno v pěti hodinách českého jazyka ve všech ročnících prvního stupně. Cíle výuky byly stanoveny vhodně a přiměřeně k aktuálnímu stavu třídy a probírané učivo organicky navazovalo na předcházející témata.

Ve čtyřech z celkem deseti tříd prvního stupně výuku zajišťovaly neaprobované učitelky, v ostatních byla výuka aprobovaná. Ve všech sledovaných hodinách byla výuka vedena věcně i odborně správně.

Vybavení a uspořádání učeben včetně specializované učebny literární výchovy bylo vzhledem k cílům výuky a k činnostem vhodné a dostačující, didaktická technika však byla učitelkami využita jen ve dvou případech (poslech ukázky). Při probírání mluvnického učiva žáci používali nástěnné přehledy gramatických jevů a pracovali i na magnetických tabulích, v hodinách literární výchovy pracovali s obrazovým materiálem a ukázkami knih a ilustrací.

Vnitřní členění hodin bylo účelné, aktivní činnosti žáků byly zastoupeny méně často. Frontální, skupinová a individuální výuka byly voleny účelně, ve vyšších ročnících převládaly frontální metody, v nižších ročnících individuální přístup učitele k žákům. Tempo výuky bylo přiměřené a dávalo prostor i pro aktuální relaxaci žáků.

Ve sledovaných hodinách učitelky upřednostňovaly průběžnou motivaci během výuky, v menší míře využívaly i mezipředmětové vztahy. Žáci byli aktivní a o výuku jevilí zájem.

S výjimkou jedné třídy měli žáci vždy možnost vyjádřit svůj vlastní názor, měli prostor pro argumentaci i diskusi, byla upevňována jejich sebedůvěra a celkové klima třídy preferovalo vzájemný respekt.

Žáci byli hodnoceni většinou slovně s důrazem na kladné aspekty jejich výkonu a ocenění jejich pokroku. Ve dvou třídách byly zkušební a opakovací otázky zaměřeny i na pochopení širších souvislostí. Při hodnocení inspekce nezaznamenala výraznější respektování individuálních dispozic žáků a ne vždy bylo hodnocení učitelem zdůvodněno.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na prvním stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním stupni základní školy

V rámci komplexí inspekce bylo hospitováno v pěti hodinách matematiky ve všech ročnících prvního stupně. Cíle výuky byly stanoveny vhodně a přiměřeně k aktuálnímu stavu třídy a probírané učivo organicky navazovalo na předcházející témata.

Ve čtyřech z celkem deseti tříd prvního stupně výuku zajišťovaly aprobované učitelky, v ostatních byla výuka neaprobovaná. Ve všech sledovaných hodinách byla výuka věcně i odborně správná.

Vybavení a uspořádání učeben bylo vzhledem k cílům výuky a k činnostem vhodné a dostačující, didaktická technika však vůbec nebyla učitelkami využívána. Při opakování učiva žáci používali desítková počítadla, číselnou osu a pracovali i na magnetických tabulích, poměrně často měli úkoly (pro opakování i pro písemný test) zadávány v různých pracovních listech.

Vnitřní členění hodin bylo účelné, žáci aktivně pracovali ve dvojicích i ve skupinách. Poměrně velký prostor byl dán samostatné práci, většinou však pro pouhé mechanické procvičování jednoduchých matematických operací. V nižších ročnících učitelky akcentovaly individuální přístup k žákům. Tempo výuky bylo poměrně vysoké a nedávalo příliš prostoru pro aktuální relaxaci žáků.

Ve sledovaných hodinách kladly učitelky jen velmi malý důraz na motivování žáků. Velmi výrazná naopak byla orientace na rychlost a výkon (poměrně často využívané soutěže) u jednoduchých matematických operací. Ve sledovaných hodinách chyběla např. práce s problémovými úlohami a další práce s chybou. Žáci byli aktivní a o výuku jevíli zájem.

Ve všech třídách měli žáci možnost vyjádřit svůj vlastní názor, méně prostoru však dostávali pro argumentaci a diskusi. Práce ve skupinách a dvojicích měla kladný vliv na jejich osobnostní a sociální rozvoj, vzájemné respektování a toleranci.

Žáci byli hodnoceni většinou slovně s důrazem na kladné aspekty jejich výkonu a ocenění jejich pokroku. Zkušební a opakovací otázky nebyly zaměřeny na pochopení širších souvislostí, většinou byla vyžadována pouze rychlá, stručná a správná odpověď. Při hodnocení inspekce nezaznamenala výraznější respektování individuálních dispozic žáků a ne vždy bylo hodnocení učitelem zdůvodněno.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na prvním stupni jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v jazyce českém na druhém stupni

Prímou hospitační činností byla pozorována práce všech tří vyučujících českého jazyka na druhém stupni. Navštiveny byly hodiny jazykové a slohové. Výukové cíle odpovídaly věku žáků. Materiální příprava a promyšlenost struktury hodiny byla založena na potřebě pestrosti a názornosti. Nové učivo vždy navazovalo na předchozí. Bylo zřejmé, že vyučující jsou si vědomy cílů nejen jedné vyučovací hodiny, ale soustavně pracují na tom, aby se žákům vytvořila požadovaná struktura poznatků a ve vyšších ročnících byli dobře připraveni na požadavky navazujících stupňů škol.

Vzdělání vyučujících mělo kladný vliv na jejich práci zejména v oblasti odbornosti a kultivovanosti jejich projevu. Dlouholeté pedagogické zkušenosti pomáhaly předávat žákům ucelenější poznatky s uplatněním mezipředmětových vztahů.

Materiálně byla výuka postavena nejen na klasických pomůckách – tabuli, křídě, učebnici a sešitu, ale pracovalo se i se základními jazykovými příručkami, využívány byly i soubory dvojrozměrných materiálů, které si pedagožky připravují pro samostatnou práci žáků, nechyběly vhodně volené ukázky z beletrie. Při přípravě na budoucí občanský život pracovali žáci s běžně užívanými tiskopisy. Didaktická technika nebyla v přímé práci s žáky využita.

Základní formou práce v hodinách byla frontální výuka s řízeným rozhovorem. Vyučující dostatečně zapojovaly žáky do aktivních činností, dopřály jim dostatek samostatné práce. S žakovou chybou se pracovalo, stala-li se v ústním projevu. Ve školních sešitech není důsledně dbáno na žakovy opravy, a tím se výsledek práce učitelky (znalost žáka) značně znehodnocuje. Motivace vyučovacích hodin často chyběla, v úvodu byla redukována na racionální sdělení, co je třeba poznat. Byly však pozorovány i hodiny, v nichž učitelka vhodně využila prožitků žáků z absolvovaného lyžařského kurzu, či pozvedla jejich sebevědomí motivačním rozhovorem o tom, že každý člověk je v něčem dobrý, v něčem vyniká. Průběžně byl žákův zájem vzbuzován zejména netradičními činnostmi. Vhodně byla ve slohových hodinách stimulována i emotivní složka žakovy osobnosti.

Výše popsaným způsobem výuky byla dána i komunikace mezi všemi zúčastněnými. V převážné většině hodin byla vnější kázeň dána oceněním osobnosti učitelky ze strany žáka, dostatečný prostor byl dán pro osobnostní a sociální rozvoj každého jedince. Většinou byli žáci vedeni k delšímu ústnímu projevu a formulaci vlastních myšlenek. Stávalo se však, že otázky pedagožek měly pouze doplňující charakter a žakovo vyjádření bylo tedy převážně jednoslovné.

Povzbuzením pro další práci bylo kladné hodnocení jednotlivých výkonů žáků přímo v hodině. V hodnocení bylo využíváno vzájemného pohledu na práci spolužáků a sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v jazyce českém na druhém stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na druhém stupni

Výuka matematiky byla sledována u všech učitelek vyučujících v 6. - 9. ročníku. Učitelky mají zpracovány tematické plány učiva. Sledované hodiny byly připraveny, nové učivo průběžně navazovalo na předchozí. Kvalita přípravy, zejména promyšlenost a provázanost jednotlivých kroků a postupů stejně jako materiální podpora výuky názornými pomůckami měly rozdílnou úroveň.

Všechny tři vyučující mají odbornou vysokoškolskou kvalifikaci pro výuku matematiky a zároveň dostatečně dlouhou pedagogickou praxi.

Při přímé práci se žáky byly používány platné učebnice, sbírky úloh, milimetrový papír, tabulová pravítka, modely geometrických těles. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika, ani výukové programy na PC.

Učivo bylo předkládáno srozumitelně, logicky uspořádaně. Z hlediska volby forem a metod práce i didaktických prostředků měla výuka tradiční charakter, spočívající ve vedoucí roli vyučujících, ve stereotypním průběhu hodin s převahou frontálních činností. Problémové situace, ve kterých mohli žáci uplatnit své znalosti a životní zkušenosti, navozeny nebyly, činnostní prvky se objevily jen v jedné hodině. Rozsah zařazované samostatné práce byl celkově malý. Zadávané úkoly nebyly diferencovány v obtížnosti vzhledem k rozdílným schopnostem žáků. Ve sledovaných hodinách, v důsledku zvoleného způsobu výuky, pracovali žáci s menším zaujetím a menší efektivitou.

Úvodní motivaci učitelky většinou opomíjely, v průběhu výuky byla zaznamenána motivace pochvalou, byla oceňována i snaha a správné výpočty. Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní. Vedení žáků k sebehodnocení bylo spíše okrajové. Výchovné aspekty nebyly cíleně uplatňovány všemi vyučujícími. Klidná pracovní atmosféra ve třídách pozitivně ovlivňovala vzdělávací proces.

Verbální i neverbální komunikace učitelů měla velmi dobrou úroveň, vyjadřovací dovednosti žáků většinou nebyly rozvíjeny potřebným způsobem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na druhém stupni byly celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise

Výukou dějepisu jsou v tomto školním roce pověřeni tři vyučující. Všichni mají pedagogické vzdělání pro druhý stupeň základní školy, jeden není odborně vzdělán pro výuku daného předmětu. Tato skutečnost se v přímé práci s žáky projevila zejména tím, že nedokázal získané poznatky zobecnit, jednotlivá fakta vybíral spíše jako soubor zajímavostí a nevytvářel tak ve vědomí žáků požadovanou strukturu poznatků tohoto vědního oboru.

Plánování a dělení učiva do jednotlivých ročníků je maximalistické obsahem, nepočítá se ztrátami vyučovacích hodin, ani s důkladným opakováním. Tím dochází ke skluzu, který se v 9. ročníku projevuje nesplněním osnov.

Konkrétní příprava na vyučovací hodinu u všech vyučujících byla zodpovědná, zejména v pestrosti připravených způsobů práce a názorných pomůcek. Pro procvičení a zopakování si učitelé připravovali vlastní podklady. V mnoha hodinách byl již na tabuli připraven zápis, jehož text žáci později doplňovali.

Probírané učivo vždy navazovalo na předchozí a to bylo důkladně zopakováno. Procvičení poznatků i výklad nového byl ve většině pozorovaných hodin bez odborných chyb. Ve všech ročnících byla kromě učitelova výkladu jako další zdroj informací používána učebnice, ale i pramenné materiály a odraz dějinných událostí v uměleckém díle (literatura). Poznání bylo založeno nejen na pouhém verbálním projevu pedagoga, s využitím zpětné vazby o pochopení ve formě problémových otázek, ale i výukovými programy na videu. Potřebné údaje byly demonstrovány na dějepisných mapách.

Výuka byla realizována v odborných pracovnách (dějepisu, zeměpisu a přírodopisu), voleny byly spíše podle zaměření pedagoga a vybavení videotechnikou, takže pouze jedna vyučující využívala odbornou pracovnu dějepisu.

Práce žáků byla málo motivována na začátku vyučovacích hodin, ale v průběhu vyučovacích jednotek bylo vhodně vyžíváno ocenění žákova výkonu. Řešením některých zobecňujících problémů se správně vytvářelo žákovo historické myšlení.

Užitá metodika, ale hlavně pozitivní naladění pedagogů měly vliv i na vzájemnou interakci a komunikaci. I v tradičně vedených hodinách se individuálním zkoušením na počátku hodiny rozvíjely komunikativní dovednosti žáků. Pozitivní bylo i využití vzájemného hodnocení po takovémto výkonu žáka a zdůvodnění známky ze strany učitele.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepise jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise

Výuka zeměpisu byla sledována v 6. - 9. ročníku. Nové učivo průběžně navazovalo na předchozí. Kvalita přípravy, zejména promyšlenost a provázanost jednotlivých postupů stejně jako materiální podpora výuky názornými pomůckami měly rozdílnou úroveň.

Zeměpis vyučují dva učitelé, kteří nemají pro výuku tohoto předmětu požadovanou aprobaci.

S výjimkou jedné hodiny vyučované v pracovně chemie byla sledovaná výuka realizována v zeměpisné pracovně s velmi dobrým materiálním zázemím. Přesto dobrého technického vybavení nebylo s výjimkou 6. ročníku (video) dostatečně využito pro názornou výuku, probírané učivo nebylo vždy podpořeno vhodnými materiálními zdroji.

Výuka byla vedena věcně správně, ustáleným způsobem - klasická stavba hodin bez žádoucí invence, bez moderních metod a forem práce. V úvodní části bylo učivo opakováno společně i písemným testem, ale nebyla potřebným způsobem akcentována dovednost orientace na mapách a v atlasech. Nové poznatky byly žákům více předkládány než vyvozovány, absentovaly pestré formy práce. Sledovaná výuka postrádala prvky aktivního učení a samostatné práce s informacemi. Zejména ve vyšších ročnících byla pozorována nižší náročnost na znalosti žáků, byla opomíjena aktualizace učiva současnými událostmi. V některých hodinách se učitelé snažili vést dialog s využitím znalostí a vědomostí žáků z výuky i z reálného života.

Spíše okrajová motivace nepodchytila zájem a vzájemnou spolupráci všech žáků. Žáci byli více pasivními subjekty, nebyly vždy vytvářeny podmínky pro rozvoj jejich osobnosti.

Celková atmosféra ve třídách pozitivně ovlivňovala vzdělávací proces. Verbální komunikace učitelů měla dobrou úroveň, ale komunikativní dovednosti žáků nebyly rozvíjeny potřebnou měrou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise byly hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v estetickovýchovných předmětech na prvním a druhém stupni

V rámci bloku estetickovýchovných předmětů bylo hospitováno 6 hodin hudební a 7 hodin výtvarné výchovy.

Čtyři z vyučujících estetickovýchovným předmětům na prvním stupni nejsou odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku na prvním stupni základní školy. V ostatních třídách prvního stupně estetickovýchovným předmětům vyučují pedagogové s požadovanou aprobací. Na druhém stupni vyučuje výtvarnou výchovu jediná vyučující s potřebnou odborností, avšak bez požadované pedagogické způsobilosti. Vyučující hudební výchovy má vyžadovanou aprobaci pro druhý stupeň.

Hodiny výtvarné výchovy byly většinou vhodně motivované přiměřeně věku žáků. Formou rozhovorů (na prvním stupni v komunikačním kruhu), pohádek, využitím mezipředmětových vztahů nebo na druhém stupni navázáním na získané vědomosti z jiných předmětů. V hudební výchově ve třídách prvního stupně byli žáci motivováni i možnostmi hry na rytmické nástroje a zpěvem známých písní. Na druhém stupni promyšlená motivace scházela nebo byla redukována na pouhé seznámení žáků s obsahem hodiny. Takováto motivace měla v mnoha případech kontraproduktivní účinky.

Příprava na jednotlivé hodiny byla na prvním stupni pečlivá, na druhém zaměřená spíše na organizaci výuky, na zvládnutí technik ve výtvarné výchově. Hudební výchova na prvním stupni byla pestrá, s velkým prostorem pro zpěv i hudebně pohybové aktivity, přiměřenou část věnovaly učitelky naukovému učivu. Hodiny hudební výchovy na druhém stupni nebyly připraveny po stránce návaznosti jednotlivých částí, aktivity i výběr písní byl nahodilý. Připraveny byly pouze naukové části hodiny. Obsahově však byly neúplné i s drobnými odbornými a věcnými chybami. Vyučovací jednotky zcela postrádaly výchovnou složku předmětu.

Volené formy práce v hudební výchově ve všech hodinách na druhém stupni byly stereotypní, výkladové. Žáci se do výuky aktivně nezapojovali. Ve vyučovacích jednotkách pozorovaných na prvním stupni proběhla na začátku dechová, rytmická nebo intonační cvičení. Dostatečný čas byl věnován zpěvu s doprovodem hrou na rytmické nástroje a na tělo.

Ve výtvarné výchově byl vždy řádně vysvětlen postup práce a žáci přiměřeně poučení o dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci.

V hudební výchově využívaly v poslechových částech hodin dostatek nahrávek a dostupné audiotechniky. Ve výtvarné výchově materiálně podpořily představy žáků přinesené knihy, i ukázky žákovských prací.

V hudební výchově na druhém stupni se projevoval nezáměr, nedostatek motivace vedl někdy i k projevům drobné nekázně. V hodinách výtvarné výchovy panovala pracovní atmosféra, žáci pracovali se zaujetím. Respektovali dohodnutá pravidla a pokyny vyučujících. Kázeň podporovala při samostatné práci ve výtvarné výchově také pouštěná hudba.

Prostor pro vyjádření vlastních zkušeností a názorů měli žáci zejména v úvodních částech hodin při řízených rozhovorech. Prostor pro cílevědomý rozvoj komunikativních dovedností byl malý.

O vynikajících výsledcích práce ve výtvarné výchově svědčily zejména pracemi žáků vyzdobené prostory školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarné výchově i v hudební výchově na prvním stupni školy byly hodnoceny celkově jako velmi dobré. Hudební výchova na druhém stupni byla hodnocena jako vyhovující.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V českém jazyce jsou výsledky vzdělávání zjišťovány vlastními prověrkami, stejnými pro souběžné třídy. Výsledky jsou podrobně srovnávány, sebeevaluace je zaměřena na chyby, opomíjí se pozitivní jevy (uvádějí, co škola nenaučila, méně, co naučila).

Výsledky vzdělávání v matematice jsou zjišťovány prostřednictvím kontrolních čtvrtletních prací, které jsou porovnatelné v souběžných třídách daného ročníku, poněvadž zadání kontrolních prací je vzájemně koordinováno. Současně s vyhodnocením je prováděna i analýza nejčastějších chyb. Získané informace poskytují učitelkám zpětnou vazbu o výsledcích vzdělávání v jednotlivých třídách.

Výsledky vzdělávání se ve škole ověřují i prostřednictvím komerčních testů Kalibro (v matematice, českém jazyce, cizích jazycích, v přírodovědném a humanitním základě). Výsledky vzdělávání jsou porovnávány s ostatními školami i účastí žáků v různých vědomostních soutěžích (Pythagoriáda, Archimediáda, matematický Klokán, matematická, biologická, fyzikální, chemická a dějepisná olympiáda) a rovněž v soutěžích výtvarných, hudebních i sportovních.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech v základní škole byly celkově hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTI ŠKOLY – ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA

Realizace vyučovaných oborů

V hudebním, tanečním a výtvarném oboru není výuka uskutečňována podle platných učebních dokumentů. V Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol nejsou uvedeny vyučované obory a odloučená pracoviště ZUŠ.

Výuka není realizována v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT pod čj. 31 740/01-21 ze dne 11 2. 2002 s účinností od 1. 9. 2002.

Dodržování závazných učebních dokumentů bylo kontrolováno porovnáním platných učebních plánů s reálnou výukou. Skladba a hodinové dotace jednotlivých předmětů jsou evidovány ve výkazech žáků a vyučovacích hodin. Průběh vzdělávání je zaznamenán v třídních knihách. Kontrolou uvedených dokumentů bylo zjištěno, že předmětové spektrum i předepsané hodinové dotace nejsou dodržovány v HO, VO a TO.

V HO není výuka realizována v souladu s učebními plány, a to v předmětech komorní hra, souborová hra a hudební nauka. Vzdělávací cíl ročníku i obsah učiva povinných předmětů hudebního oboru nekorespondují s platnými učebními osnovami. Vzdělávací cíl je stanoven v obecné rovině a individuální přístup k dovednostem a talentu žáků není zcela zřejmý. Ve třídních knihách je pedagogicky zaznamenávám průběh vzdělávání. V několika hospitovaných hodinách však bylo zjištěno, že uvedené záznamy o hrané literatuře neodpovídají skutečnosti. Vzdělávání ve všech sledovaných hodinách hry na nástroj probíhalo v souladu s učebními osnovami i učebními plány. Náročnost hrané literatury se pohybovala na dolní hranici obtížnostního pásma. Nejméně průkazný je obsah výuky hudební nauky v 1. až 5. ročníku. V odděleních s kumulovanými ročníky nelze zjistit soulad probírané látky s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách nebyla prováděna diferenciací probírané látky vzhledem k postupnému ročníku. Počty žáků zapsaných ve skupinách jsou nadlimitní a dosahují až počtu devětadvaceti žáků. Kontrolou docházky bylo zjištěno, že výuku fakticky navštěvuje pouze cca jedna třetina žáků. Pro ostatní není vzdělávání zajištěno prokazatelným

způsobem. I když dokumentace průběhu vzdělávání vykazuje 100% absenci u některých žáků, jsou všichni z hudební nauky klasifikováni. Známkou je uvedena v katalogu o průběhu studia i na vysvědčení.

Kontrolované záznamy v třídních knihách pro individuální výuku nástrojové hry, v třídních knihách pro skupinovou výuku, katalogích o průběhu studia i v protokolech o komisionálních zkouškách na sebe nenavazují. Převážná většina pedagogů nedostatečně dokumentuje obsah i výsledky vzdělávání.

Upravené učební plány výtvarného oboru základních uměleckých škol nejsou ve školním roce 2003/2004 realizovány. Předmětová skladba neodpovídá platným učebním plánům a na vysvědčeních vydávaných za 1. pololetí tohoto školního roku jsou chybně uvedeny názvy jednotlivých předmětů.

Dobré personální podmínky VO, odborná profilace i zkušenost pedagoga sice umožňují naplňovat předmětovou skladbu výtvarných disciplín v odpovídajícím rozsahu, ale nově upravené pojetí výuky nebylo školou akceptováno.

Stejná situace je i v tanečním oboru. Výuka TO probíhá v plném rozsahu podle již neplatných učebních plánů pro ZUŠ, které byly vydány v roce 1995. Na vysvědčeních vydaných za 1. pololetí tohoto školního roku jsou chybně uvedeny názvy jednotlivých předmětů.

V hudebním, výtvarném a tanečním oboru není výuka zabezpečena v souladu s platnými učebními plány i učebními osnovami. Vedená dokumentace neposkytuje v hudebním a tanečním oboru potřebné množství věrohodných informací o průběhu i výsledcích vzdělávání a výchovy.

Plnění učebních plánů a učebních osnov není vedením školy prokazatelně sledováno. Plán hospitací a kontrol nebyl předložen. Návaznost prováděných kontrol zástupcem ředitele a ředitelem školy je nesystematická a nahodilá. Povinnou dokumentaci zástupce ředitele školy sice ve školním roce 2003/2004 kontroloval, ale na závažné nedostatky nebyli vyučující upozorněni a nebyly tedy odstraněny. Kvalita vzdělávání není vedením školy průběžně vyhodnocována.

Kontrola naplňování učebních plánů není prováděna systematicky. Realizovaný kontrolní systém má značné mezery a umožňuje kumulaci negativních jevů, které se odrážejí na celkovém chodu součásti.

Vzdělávání v jednotlivých odděleních vyučovaných oborů vychází z celoročního plánu práce základní školy. Průběh týdenního vzdělávání je zaznamenán v rozvrzích vyučovaných hodin jednotlivých pedagogických pracovníků. Pravidla výchovně-vzdělávací činnosti jsou stanovena školním řádem, který je platný pro všechny pedagogické pracovníky základní školy i ZUŠ. Psychohygienické zásady, jako jsou dodržování přestávek, čistota na pracovišti, větrání výukových prostor, pitný režim, zákaz používání návykových látek apod. byly v průběhu inspekce dodržovány.

Zákonní zástupci nezletilých žáků ZUŠ jsou informováni průběhu a výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských sešitů. Dále mohou potřebné informace získat u všech vyučujících. Vyučující se snaží maximálně vyhovět požadavkům rodičů, což ve většině případů vede k nedodržování učebních plánů.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je zaměřena především na individuální výuku hry na hudební nástroj. Dalším povinným předmětům není věnována dostatečná pozornost, což vede k nedodržování učebních plánů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudebním oboru

Ve školním roce 2003/2004 se v hudebním oboru vzdělává celkem 95 žáků. Výuka hry na hudební nástroje je zabezpečena kvalifikovanými i nekvalifikovanými pedagogy. Vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti realizují výuku především na základě svých instrumentálních zkušeností a zájmu o vyučovaný nástroj. Spektrum nabízené výuky je výrazně ovlivněno zájmem veřejnosti a snahou školy přizpůsobit výukový program i jeho náročnost vzdělávání žákům s menší mírou talentu.

V průběhu inspekce byla hodnocena individuální výuka instrumentální hry na klavír, keyboard, zobcovou flétnu, kytaru a kolektivně organizovaná výuka přípravné hudební výchovy a hudební nauky.

Plán výuky hry na hudební nástroj je zaznamenán v třídní knize pro individuální výuku. Obsahově vychází z platných učebních plánů, ale specifické problémy související s talentem a dovednostmi jednotlivých žáků nejsou zohledněny.

Materiální zabezpečení hudebního oboru je dobré. Učebny jsou dostatečně prostorné a akusticky vyhovující. Kvalita nástrojů s konstantním laděním, které byly v době inspekce umístěny takřka v každé učebně, umožňovaly kontrolu a rozvoj intonace. Další pomůcky nebyly ve sledované výuce využity. V kolektivně vyučovaných hudebně-teoretických předmětech vyučující využívali pouze keyboard a tabuli bez notové osnovy. Poslechová složka vzdělávání nebyla zařazena.

Sled jednotlivých činností byl ve všech hodinách obdobný. Na hru stupnic navazovala hra akordů, technických cvičení a přednesových skladeb. Obtížnost hraných cvičení odpovídala znalostem a dovednostem žáků. Ve většině navštívených hodin žáci neprokázali bezchybné čtení a interpretaci notového zápisu, potřebnou fixaci elementárních znalostí a dovedností. Výuka probíhala s velkou pomocí učitele. Jeho vlastní ukázková hra byla zařazena jen výjimečně. Těžiště výuky bylo postaveno na mechanickém opakování a procvičování nezládnutých pasáží. Poučení pro domácí přípravu bylo ve většině hodin opomenuto. Žáci nebyli vedeni k samostatnosti při řešení zadávaných úkolů.

Ve vyučovacích lekcích byla patrná snaha vyučujících vytvářením příznivé pracovní atmosféry udržet zájem žáka o zvolený nástroj co nejdéle. Relaxační úseky mezi jednotlivými částmi lekce učitelé využívali k ověřování a doplňování hudebně-teoretických znalostí žáků, kteří nepravidelně nebo vůbec nenavštěvují výuku hudební nauky. Potřebná odborná terminologie přímo souvisela s rozsahem znalostí žáků i učitelů, kteří nemají odbornou způsobilost. Výrazně negativně se u těchto učitelů projevila absence znalostí a dovedností získaných studiem.

Výuka přípravné hudební výchovy a hudební nauky byla zabezpečena vyučujícími s požadovaným vzděláním. Tito však působili ve sledovaných třídách velmi krátkou dobu, neboť v prvním pololetí tohoto školního roku došlo k personálním změnám. Vyučující si teprve tvořili vlastní pracovní systém a z toho důvodu byla výuka zaměřena na získávání informací o rozsahu znalostí jednotlivých žáků. V kumulovaných ročních vyučující při probírání nové látky nediferencovali ročníkové požadavky učebních osnov. Zvolené výukové téma bylo pro všechny jednotné. Tato skutečnost negativně ovlivnila jak zájem žáků tak i jejich aktivitu.

Interakce o komunikace pedagogů se žáky vycházela z přirozené autority a radosti nad dosaženými úspěchy. Hodnocení upřednostňovalo pozitiva. Kritické zhodnocení domácí přípravy a jednotlivých dílčích výkonů bylo ze strany učitelů velmi opatrné. Systematické plánování dalšího rozvoje vycházející z provedené analýzy dosažených výsledků nebylo se žákem provedeno.

Vlastní průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v navštívených vzdělávacích lekcích hudebního oboru byly i přes zjištěné metodické nedostatky nekvalifikovaných pedagogů hodnoceny celkově jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru

Vzdělávání jedenatřiceti žáků zabezpečuje jedna vyučující. Obor navštěvují především žáci základní školy, která ZUŠ zřizuje jako svoji součást.

Plánování výuky vychází z bohatých zkušeností učitelky. Negativem je skutečnost, že toto plánování vychází z neplatných učebních plánů a učebních osnov, což se projevilo i v názvech jednotlivých výtvarných činností a předmětů.

Přímé sledování průběhu výuky potvrdilo, že vyučující maximálně využívá svých pedagogických zkušeností a preferuje tvůrčí přístup k dětem.

Výuka probíhala v odborné učebně základní školy. Vybavení umožňuje realizovat výuku všech potřebných výtvarných technik. Vyučované výtvarné činnosti ročníkově i obsahově na sebe navazovaly, ale neodpovídaly požadavkům učebních osnov.

Jednotlivé celky měly stanovený výchovně-vzdělávací cíl. Jeho náročnost odpovídala věku, manuálnímu dovednostem a celkové vyspělosti žáků. Organizace výuky byla pro vyučující, vzhledem k ročníkové různorodosti žáků, poměrně náročná. Vhodně volené metody práce vedly k dosažení stanoveného cíle ve vstřícné pracovní atmosféře a účelnému využití pracovního času. V úvodní části hodin učitelka srozumitelně objasnila a přiblížila výtvarné úkoly, které byly průběžně plněny a v závěru hodiny zhodnoceny.

Žáci byli vedeni k osvojení potřebných výtvarných dovedností formou hry a objevování. Z archivovaných prací vyplývá, že se vyučující snaží souběžně rozvíjet technickou zručnost i výtvarné logické myšlení. Vzájemná komunikace byla vstřícná a vedla k respektování osobnosti i dodržování pravidel ohleduplného chování.

Hodnocení práce žáků mělo povzbuzující charakter a probíhalo průběžně po celou vyučovací dobu. Žáci byli vedeni k vnímání výrazového provedení díla a na tomto podkladu docházelo jak ke skupinovému hodnocení, tak i k sebehodnocení.

Výtvarný obor se podílí na výzdobě všech veřejnosti přístupných prostor školy. Úspěšnost žáků při přijímacím řízení k dalšímu studiu v odborných školách s výtvarným zaměřením je velmi vysoká.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výtvarném oboru byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované součástí ZUŠ

Škola nemá vytvořeny vlastní evaluační nástroje. Kvalita výsledků vzdělávání je ověřována běžně dostupnými nástroji, jako jsou, např. interní vystoupení žáků, veřejné koncerty, výstavy, soutěže, přehlídky apod., výroční klasifikace, do které je zahrnuto také hodnocení výsledků komisionálních postupových zkoušek hudebního oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v součásti základní umělecká škola byly celkově hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s čj. 31 740/01-21, ze dne 11. února 2002 vydané MŠMT s účinností od 1. ledna 2002 není v souladu se Zřizovací listinou bez data a čj. a jejími dodatky ze dne 15. dubna 1992, 21. ledna 2001 a 31. března 2003 vydanými Obcí Dolní Němčí.
- Zřizovací listina, Statut Základní školy v Dolním Němčí a Změna ke Zřizovací listině ze dne 15. dubna 1992 vydaná Obcí Dolní Němčí jsou opatřeny kulatými razítky Obecního úřadu Dolní Němčí.
- Ve školním roce 2002/2003 nebyly prokazatelně realizovány přijímací zkoušky do přípravného studia v základní umělecké škole.
- Kontrolou povinné dokumentace kolektivní výuky hudební nauky bylo zjištěno překročení povoleného počtu žáků v ročníkově kumulovaných skupinách.
- Vysvědčení vydávaná školou za 1. pololetí tohoto školního roku byla opatřena neplatným kulatým razítkem se státním znakem, název školy uvedený v záhlaví tiskopisu nebyl v souladu s názvem školy uvedeným v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a ukončení pololetí nebylo v souladu s metodickým pokynem MŠMT. Vysvědčení dále nesplňovala předmětovou skladbu předepsanou platnými učebními plány a některá vysvědčení uváděla chybná rodná čísla žáků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s čj. 31 740/01-21, ze dne 11. února 2002 vydané MŠMT s účinností od 1. ledna 2002
2. Zřizovací listina bez data a čj. vydaná Obcí Dolní Němčí
3. Statut Základní školy v Dolním Němčí ze dne 15. dubna 1992
4. Změny a dodatky ke Zřizovací listině bez data a čj. ze dne 15. dubna 1992, 24. ledna 2001 a 31. března 2003
5. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2003 Základní školy, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště
6. Koncepce rozvoje Základní školy a Základní umělecké školy Dolní Němčí z roku 2003, materiál ředitele školy
7. Organizace Základní školy, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště
8. Kontrolní a hospitační činnost, materiál ředitele školy
9. Hospitační záznamy ředitele Základní školy, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště za školní rok 2003/2004
10. Rozvrhy hodin platné pro školní rok 2003/2004 v době kontroly v Základní škole, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště
11. Zápisy z pedagogických rad v minulém školním roce a v kontrolovaném období probíhajícího školního roku Základní školy, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště
12. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání vyučujících sledovaným předmětům ve školním roce 2003/2004 v době kontroly v Základní škole, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště
13. Pověření funkcí výchovné poradkyně ze dne 1. 9. 1997

14. Osvědčení o kvalifikačním studiu výchovného poradenství čj. 31 VP – 2001, vydáno UP Olomouc
15. Osvědčení o absolvování DVP výchovné poradkyně, 3 doklady ze dne 18. září 2003, 22. května 2003 a vydaný s čj. 373/2000
16. Třídní knihy platné ve školních letech 2002/2003 a ve školním roce 2003/2004 do doby kontroly
17. Třídní výkazy a katalogové listy platné ve školním roce 2003/2004 v Základní škole, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště
18. Integroční plány žáků, 10 kusů pro školní rok 2003/2004
19. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 Základní školy, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště
20. Zápisy z jednání předmětových komisí sledovaných předmětů a metodického sdružení prvního stupně ve školním roce 2003/2004
21. Tematické plány pro výuku sledovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
22. Sešity a žákovské knížky náhodně vybraných žáků Základní školy, Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště
23. Třídní knihy pro individuální a skupinové vyučování hudebního oboru za školní rok 2003/2004
24. Třídní knihy pro skupinové vyučování výtvarného a tanečního oboru za školní rok 2003/2004
25. Katalogy o průběhu studia hudebního, tanečního a výtvarného oboru žáků, kteří ve školním roce 2003/2004 navštěvují součást ZŠ – základní uměleckou školu
26. Doklady o vzdělání všech pedagogů vyučujících v součásti ZUŠ pro školní rok 2003/2004
27. Přihlášky žáků do ZUŠ platné pro školní rok 2003/2004
28. Školní řád ZUŠ platný pro školní rok 2003/2004
29. Rozvrhy hodin všech učitelů hudebního, výtvarného a tanečního oboru
30. Protokoly o komisionálních zkouškách hudebního oboru za školní rok 2002/2003
31. Personální dokumentace učitelů hudebního, výtvarného, tanečního a literárně-dramatického oboru vyučujících ve školním roce 2003/2004 v součásti ZŠ – ZUŠ
32. Výkazy žáků a vyučovaných hodin pedagogů hudebního, výtvarného a tanečního oboru za školní rok 2003/2004
33. Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2003
34. Učební plány pro hudební obor čj. 18 418/95-25 s platností od 1. 9. 1995
35. Učební plány pro výtvarný obor čj. 18 455/2002-22 s platností od 1. 9. 2002
36. Učební osnovy pro výtvarný obor čj. 15 865/2000-22 s platností od 1. 9. 2003
37. Úprava vzdělávacího programu tanečního oboru základních uměleckých škol pro přípravné studium a I. stupeň základního studia (schváleno MŠMT dne 7. května 2003 pod čj. 17 620/2003-22 s platností od 1. 9. 2003), který zahrnuje Učební plány tanečního oboru pro přípravné studium a základní studium – I. stupeň
38. Vzdělávací program tanečního oboru základních uměleckých škol pro II. stupeň základního studia, rozšířené studium a studium pro dospělé (schváleno MŠMT dne 7. května 2003 pod čj. 17 621/2003-22 s platností od 1. 9. 2003), který zahrnuje učební plány a učební osnovy tanečního oboru - základní studium II. stupeň, rozšířené studium, studium pro dospělé

39. Učební osnovy hudebního oboru: Přípravné studium, základní studium I. stupeň, základní studium II. stupeň, rozšířené vyučování, studium pro dospělé, schválené MŠ ČSR pod čj. 20 876/80-35 s účinností od 1. 9. 1980, a čj. 11 393/81-35 s účinností od 1. 9. 1981
40. Hospitační záznamy školních inspektorů

ZÁVĚR

Personální podmínky základní školy jsou dobré, umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Poměrně vysoké procento neaprobované výuky zejména na prvním stupni je dáno možnostmi trhu práce v dané oblasti. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno na doplňování odbornosti.

Po materiální stránce je základní škola vybavena velmi dobře, zejména estetická výzdoba chodeb výtvarnými pracemi žáků vypovídá o kvalitě výsledků výchovně vzdělávací práce ve výtvarné výchově i výtvarného oboru základní umělecké školy. Vedení školy spolu s metodickými orgány koordinuje nákup potřebných pomůcek i učebnic. V době inspekce procházela škola postupnou rekonstrukcí, díky velmi dobré spolupráci vedení školy se zřizovatelem.

Ve výuce sledovaných předmětů převažovala metoda frontální a samostatné práce, objevovaly se i formy skupinové práce. Činnosti a aktivizující metody s prostorem pro rozvoj komunikativních dovedností, samostatnou práci s informacemi a relaxaci žáků se objevily ve sledovaných hodinách ojediněle. Na prvním stupni byl často akcentován individuální přístup k žákům. Motivace byla zaměřena spíše racionálně, s nízkým efektem. V oblasti metodiky sledované výuky se tak projevila určitá stagnace. Stanovené výukové cíle se s použitím tradičních forem a metod práce dařilo plnit, avšak s nižší efektivitou a bez dostatečně cílevědomého rozvoje v současnosti požadovaných kompetencí. Významnými nedostatky v organizaci, metodice práce i odbornosti trpěly hodiny hudební výchovy na druhém stupni školy, způsobené nedostatkem zkušeností začínající učitelky a scházejícím metodickým vedením. Pozitivem bylo zejména využití názornosti ve výuce a účelné využití materiálně technických podmínek základní školy.

Základní umělecká škola je součástí Základní školy Dolní Němčí, okres Uherské Hradiště. Postupně v ní dochází k personálním obměnám pedagogického sboru s ohledem na kvalifikovanost a věk stávajících pedagogů.

Kontrolní systém vzhledem k této součásti se projevil jako nefunkční zejména v oblasti dodržování učebních plánů a osnov, ale i vedení části povinné dokumentace. Není realizován v potřebném rozsahu. Důsledkem toho je skutečnost, že základní umělecká škola neplní učební plány a osnovy v hudebním, tanečním a výtvarném oboru.

Počet učeben hudebního, tanečního i výtvarného oboru a jejich vybavení vytváří dobré prostorové a materiální zázemí pro příznivý rozvoj těchto oborů.

Výchovně-vzdělávací proces v součásti základní umělecká škola odpovídá specifice pojetí výuky v tomto typu školy. Ve výuce hudebního oboru se však projevovala chybějící odborná a pedagogická způsobilost zejména v metodice individuální výuky, ale i užití odborné terminologie. Výsledky práce žáků, které tvoří výzdobu společných prostor školy (viz výše) odrážely i vhodně volené metody práce s jasně stanovenými cíli ve sledované výuce výtvarného oboru.

Celkově věnuje vedení školy péči plánování v oblasti lidských zdrojů, uvědomuje si nedostatky v kontrolní činnosti a jejich důsledky zejména v součásti základní umělecká škola. Zabezpečuje kvalitně materiálně-technické podmínky výuky a vytváří tak podmínky pro úspěšnou realizaci školou přijatých vzdělávacích programů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Roman Hoza	Roman Hoza v. r.
Členové týmu	Mgr. Pavla Koupilová	Pavla Koupilová v. r.
	Mgr. Marie Dratvová	Marie Dratvová v. r.
	Mgr. Miloslav Brůzl	Miloslav Brůzl v. r.
	MgA. Libor Buchta	Libor Buchta v. r.
	PhDr. Richard Šafařík	Richard Šafařík v. r.
	Bc. Jana Formanová	
	Marie Janáčková	
	Helena Hlůšková	
Monika Brziaková		

V Kroměříži dne 27. února 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. 3. 2004

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Milan Kvasnička

Podpis

Kvasnička M. v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Na Lindovce 1463, 767 27 Kroměříž. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství, mládeže a sportu KÚ Zlínského kraje, Tř. T. Bati 3792, 762 69 Zlín	2004-04-20	o2-1072/04-05150
Obec Dolní Němčí, Nivnická 82, 687 62 Dolní Němčí	2004-04-20	o2-1073/04-05150

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2004-04-05	1070/04	Připomínky byly podány.